

Bratvand, saldt paa at bygge en Vandledning, som bestod i en simpel Indretning af sammenstilte Fyrrebræder, der indførtes fra Sverrig eller Norge, hvoraf Tolden maaffee ikke udgjør flere Skilling, end den udgjør Rigsdaler for den store Commune Kjøbenhavn, saa vilde dog vistnok Enhver indrømme, at Communen Skagen i dette Tilfælde havde det samme Krav paa at faae Toldfrihed som Communen Kjøbenhavn. Men, naar nu f. Ex. en større Jordegodsbesidder i Nærheden af Skagen vilde anlægge en Vandledning til Fordeel for sig selv og de nærmeste Beboere, saa havde man der med en privat Mand at gjøre, og saa maatte den ærede Rigsdagsmand ifølge sin Theori sige: ja den Mand skal ogsaa have Toldfrihed for, hvad han indførte i dette Niemed. Men, ere vi saaledes først komne ind paa at gjøre Undtagelser for private Personer, saa er der ingen Grændse, saa mangler man den Sikkerhed og Orden, som Toldbovgivningen fordrer, og som er Grunden til, at man allerede i 1797 saa stricte fremfattede Principerne, at det endog blev bestemt, at Hans Majestæt selv skulde erlægge Told af, hvad der brugtes til hans egen Hofholdning, ligesom ogsaa at der skulde erlægges Told af Krigsfornødenheder. Jeg har ikke som Grund imod at bevilge den Begunstigelse, hvorom der her er Spørgsmaal, anført, at man skulde beskytte den indenlandske Industrie, men det forholder sig paa den anden Side heller ikke rigtigt, naar man siger, at den indenlandske Industrie ikke kan lide derunder, fordi de Gjenstande, der indføres i Kraft af en sliq Begunstigelse, ikke frembringes her i Landet; thi det er notorisk, at, saasnart en saadan Begunstigelse er givet, og givet i den Almindelighed i Udtrykkene, uden hvilke det ikke er muligt at formulere den, saa medfører den, at en heel Deel Gjenstande indføres fra Udlandet, som man meget let kunde have fundet her, og den Omstændighed, at Vedkommende maaffee har indført det Hele fra England istedetfor at tage en vis Deel her, kommer ikke det Mindste i Betragtning; thi det er Vedkommendes egen Sag, om han vil betale de Afgifter, der ere bestemte i Lovgivningen, og bliver det en Mand dyrere at for-

skrive fra Udlandet, saa maa han see at hjælpe sig med de Fabricater, han kan faae her i Landet.

Nøe: Jeg vil ikke stride om Begunstigelsestheorien eller om det theoretiske Begreb af, hvad der kan kaldes Begunstigelse, men ligeoverfor Sagens Realitet seer jeg kun en Begunstigelse fra Statens Side, naar den bringer et bestemt Offer, og det kan jo ingenlunde være Tilfældet her, hvor der kun er Spørgsmaal om Gstergivelse af Tolden paa Gjenstande, der muligen blive at indføre, og det saa meget mindre, da der, efter hvad der er sagt mig fra Aalborg, slet ikke kan blive Tale om at faae Foranstaltningen der bragt igang, hvis Staten forlanger denne Told, eftersom den vil udgjøre, efter Opgivende, en Sum af 16,000 Rbd., og hele Foretagendet desuden omtrent 50,000 Rbd. Jeg kjender ikke videre Detaillen derom, og det er forunderligt nok, at slet Intet herom er blevet oplyst offentligt, ikke engang der, hvor man har taget Beslutningen om at indføre Foranstaltningen, saafremt man kunde opnaae Toldgstergivelsen. Men, hvis Staten gjør Fordring paa at faae Tolden, saa kan man ialtsald betragte det som givet, at saa kommer Foranstaltningen der slet ikke istand, og det bliver altsaa ligt et Slags Forbud eller en Forhindring imod, at den skal fremkomme. Nu kan jeg imidlertid dog virkelig ikke see andet, end at der er al Anledning til fra Statens Side at begunstige Foretagender af denne og af lignende Natur, naar det kan see paa en Maade, hvorved Staten ikke bringer nogensomhelst hverken directe eller indirecte Offer. Det gaaer sandelig ikke an, ved saadaanne Leiligheder at sammenligne een Foranstaltning med mange andre, der kunde træffes i Landet. Jeg troer ogsaa, at Broust Sogn i Han Herred kan behøve et bedre Postvæsen; men saadan en Foranstaltning kunne vi virkelig ikke contrahere om ved at træffe andre. (R. Jensen: Det er ikke blot Broust Sogn, men hele Herredet.) Ja, lad det være hele Herredet; der er flere Herreder, der lide af det samme Savn og hvor man kunde ønske at see det afhjulpet; men derfor kan dette ikke være nogen Grund til, at opstille det som en Hindring for, at man ikke ogsaa skulde fremme en anden gavn-